

Handläggare:
Helena Näsström

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad, granskningshandling

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att yttra sig över fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad, granskningshandling. Remisstiden pågår under perioden 2017-01-16 till 2017-02-28. Landstinget har fått förlängd svarstid till 2017-03-23. Planen beskriver kommunens viljeinriktning för hur Nynäshamns stads mark- och vattenområden bör utvecklas fram till 2030.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, Fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad, granskningshandling. TRN 2017-0014, 2017-02-16
Förslag till yttrande 2017-02-16
Granskningshandlingen finns på www.nynashamn.se under "Bygga, bo och miljö"

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samråd med Trafikförvaltningen, som inte avger eget yttrande. Tillväxt- och regionplaneringsutskottet har tidigare yttrat sig över samrådsförslaget till fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad, LS 1407-0865. Granskningen av det utställda planförslaget har skett mot detta yttrande.

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta

att avge yttrande över förslag till ny fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad, granskningshandling, i enlighet med bilagt förslag till yttrande.

att paragrafen förklaras omedelbart justerad

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen ser positivt på att Nynäshamns kommun har tagit fram ett förslag till Fördjupad översiktsplan för Nynäshamns kommun. Den fördjupade översiktsplanen beskriver kommunens viljeinriktning för hur Nynäshamns stads mark- och vattenområden bör utvecklas fram till 2030. Som underlag till den fördjupade översiktsplanen finns bland annat ett tematiskt tillägg, Grönstrukturplan för Nynäshamns stad, på granskning och remiss med samma tidplan som den fördjupade översiktsplanen (TRN 2017-0013).

Den fördjupade översiktsplanens mål, desamma som i kommunens översiktsplan, stadsbyggnadsstrategierna och riktlinjer för olika tematiska områden, stämmer väl överens med RUFS 2010 och det pågående arbetet med RUFS 2050. Planens rumsliga inriktning är att huvuddelen av kommunens bebyggelse fram till 2030 ska tillkomma genom förtätning i Nynäshamns stad. Inriktningen ligger väl i linje med den rumsliga inriktningen, stadsutveckling genom förtätning i kollektivtrafiknära lägen, i RUFS 2010 och som stärkts ytterligare i RUFS 2050. De konsekvenser som en inriktning på förtätning i Nynäshamns stad ger för den inomkommunala fördelningen av bebyggelse och befolkning skulle dock kunna uttryckas tydligare. Förvaltningen anser också att det regionala perspektivet skulle kunna lyftas tydligare i den fördjupade översiktsplanen.

Det skulle till exempel vara värdefullt att göra en koppling från den lokala och kommunala grönstrukturen till den regionala grönstrukturen. Området Kalvö, Alhagen, Norvik, norra hamnen, pekas i den fördjupade översiktsplanen ut som utredningsområdet för verksamheter. I pågående arbete med RUFS 2050 ligger området inom förslaget till ny regional grön kil och förvaltningen vill betona att det är viktigt att kommunen i fortsatt planering tar hänsyn till grönstrukturen och utvecklar området så att en sammanhängande grönstruktur kan behållas.

Bakgrund

Förslag till Fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad var ute på samråd under 2014 och dåvarande Tillväxt- och regionplaneringsutskottet yttrade sig över samrådsförslaget (LS 1407-0865). Förslaget till yttrande över granskningshandling till fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad utgår från detta yttrande. Förutsättningarna har förändrats något i och med landstingets pågående arbete med RUFS 2050. Kommunen har också gjort en del ändringar sedan samrådet. Bland annat har planen fått en ny

struktur, den specifika visionen och målen för staden har tagits bort och ersatts av visionen i översiktsplanen. För planområdet har en geografisk avgränsning tillkommit och utvecklingsområden för bostäder och verksamheter har justerats. Avsnitt om ekosystemtjänster och klimatanpassning har tillkommit, trafikavsnittet har kortats och vattenfrågor har arbetats in i alla avsnitt.

En granskningshandling till grönstrukturplan för Nynäshamns stad är ute på remiss samtidigt som den fördjupade översiktsplanen (TRN 2017-0013). Grönstrukturplanen, liksom Vattenplan för Nynäshamns kommun, (samråd under 2015, yttrande TRN 2015-0024), utgör viktiga komplement till den fördjupade översiktsplanen.

Planförslaget inleds med en beskrivning av den fördjupade översiktsplanens roll, mål för stadens utveckling, koppling till mål på olika nivåer, konsekvensbeskrivning samt utredningar som utgjort grund för planförslaget. Vidare beskrivs kommunens övergripande vilja kring utvecklingen av staden och de stadsbyggnadsstrategier som ska ligga till grund för den, samt riktlinjer för staden som beskriver de tematiska områdena och riktlinjer för dem. I avsnittet utvecklingsförslag beskrivs Nynäshamns stad år 2030. Staden är uppdelad i åtta geografiska områden med olika typer bebyggelse, markanvändning och förutsättningar. För varje område beskrivs vilka intressen som måste tas hänsyn till, vilka risker som finns samt hur området bör utvecklas eller åtgärdas. I planförslaget ingår också en bilaga som redovisar vilka planeringsunderlag som använts för ställningstaganden och avvägningar. Konsekvensbedömningen redovisas som en särskild bilaga. Den redovisar miljömässiga, sociala och ekonomiska konsekvenser.

Överväganden

Förvaltningen anser att den fördjupade översiktsplanens mål, stadsbyggnadsstrategierna och riktlinjer för olika tematiska områden stämmer väl överens med RUFSS 2010 och det pågående arbetet med RUFSS 2050. Planens inriktning är att huvuddelen av kommunens bebyggelse fram till 2030 ska tillkomma genom förtätning i Nynäshamns stad. Inriktningen ligger väl i linje med den rumsliga inriktningen, stadsutveckling genom förtätning i kollektivtrafiknära lägen, i RUFSS 2010 och som stärkts ytterligare i arbetet med nästa RUFSS.

Kommunens mål om att växa till 35 000 invånare 2030 är högre än de bedömningar landstinget räknar med i de senaste befolkningsframskrivningarna för Stockholms län. Som en följd av det är det antal nya bostäder som den fördjupade översiktsplanen ger utrymme

för högre än landstingets uppskattade behov av planberedskap i kommunen. Förvaltningen anser dock att det är positivt att Nynäshamns kommun har en hög ambition för bostadsbyggande och att majoriteten av kommunens framtida bostäder ska tillkomma inom Nynäshamns stad.

Natur, parker och vatten

Det är positivt att kommunen har tagit fram riktlinjer för natur, parker och vatten som handlar både om att bevara och utveckla dessa miljöer med syftet att stärka staden som livsmiljö. Det är också positivt att grönstrukturens roll för klimatanpassning lyfts fram. Kommunens strategier för utveckling av grönstrukturen beskrivs mer fördjupat i Grönstrukturplan för Nynäshamns stad, som nämnden också har fått på remiss (TRN 2017-0013).

I arbetet med RUFS 2050 pågår ett arbete med att utveckla den regionala grönstrukturen från RUFS 2010, så att Tyrestakilen och Hanvedenkilen omfattar delar av Nynäshamns kommun och gränsar mot Nynäshamns stad. Förvaltningen anser att det skulle vara värdefullt att göra en koppling från den lokala och kommunala grönstrukturen till den regionala grönstrukturen.

Området Kalvö, Alhagen, Norvik, norra hamnen, pekas i den fördjupade översiktsplanen ut som utredningsområdet för verksamheter. I pågående arbete med RUFS 2050 ligger området inom förslaget till ny regional grön kil. Förvaltningen vill betona betydelsen av att kommunen i fortsatt planering tar hänsyn till den regionala grönstrukturen och utvecklar området så att en sammanhängande grönstruktur kan behållas.

Näringsliv och samhällsservice

Förvaltningen anser att riktlinjerna för utveckling av näringsliv och service är bra och stämmer med inriktningen i RUFS 2010. Bland annat betonas vikten av att ha ett företagsklimat som fungerar väl både för små och stora företag inom olika branscher. En utmaning som kommunen har är att man har en lägre andel högutbildade och färre som fortsätter till högre utbildning, än många andra kommuner i länet. Förvaltningen menar att det är viktigt att lyfta fram att kvalificerad arbetskraft är av stor betydelse för att attrahera näringslivet till kommunen, men också för att öka människors livschanser.

Det är positivt att planförslaget innehåller en strategi för att minska externhandel, för att istället ge utrymme och skapa förutsättningar för handel i den täta staden, med blandning av bostäder och verksamheter. En sådan strategi ger förutsättningar för att utveckla kvällsekonomi. Förvaltningen håller med kommunen om att besöksnäringen är en viktig bransch att utveckla och att kommunen bör ha en stor potential för detta.

Förvaltningen skulle välkomna en beskrivning av hur utvecklingen av Norviksområdet och de etableringar som kommer att ske i anknäytning till verksamhetsområdet bedöms påverka hela näringslivet i kommunen, till exempel genom att ge underlag till fler restauranger, handel osv.

Verksamhets- och industriområden är betydelsefulla för kommunen och efterfrågan på mark för denna typ av verksamheter kommer troligen att öka då Norvik utvecklas som hamn- och godsområde. Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att kommunen har god beredskap för detta och att det behöver finnas planlagd mark för verksamheter. Förvaltningen ser positivt på att den fördjupade översiktsplanen pekar ut särskilda områden för industrier, störande verksamheter och verksamheter med behov av tunga transporter.

Trafik och hållbara transporter

Det är positivt att kommunen avser att förtäta vid befintlig kollektivtrafik, och att ambitionen är att öka andelen hållbara resor genom att prioritera gång, cykel och kollektivtrafik. Förvaltningen ser också positivt på att man tydliggör att även samhällsservice bör lokaliseras i kollektivtrafiknära lägen. Det är även positivt att det förs ett resonemang kring kopplingen mellan bostadsplanering och trafikplanering. Analyser som förvaltningen har gjort visar tydligt på att en tät lokalisering i kollektivtrafiknära lägen ökar förutsättningarna för att kollektivtrafik, gång och cykel ska kunna vara de primära färdätten.

Det är vidare positivt att kommunen betonar vikten av att kollektivtrafiken ska kunna vara ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ till bilen, som också har betydelse för samhällsutvecklingen. Kommunen framhåller att bilen ska användas för så kallade "smarta bilresor", det vill säga göras först när andra alternativ saknas. I planen anges att det för en välfungerande arbetspendling krävs snabbtåg mellan Nynäshamn och Stockholm och andra viktiga noder. Trafiknämnden har beslutat om *Planeringsramverk för pendeltågs- och regionalstågstrafiken (TN-2015-0017)*, där bland annat snabbtåg längs Nynäsbanan ingår. I planen framhålls också behovet av kompletterande busstrafik mellan Nynäshamn och Gullmarsplan med direktlinjer i båda riktningar under rusningstid. Trafikförvaltningen bedömer att resandeunderlaget idag är för litet för det.

I planen klassas gatunätet utifrån befintliga eller eftersträlvade funktioner. Förvaltningen anser att det är viktigt att framkomligheten för bussar säkerställs i efterföljande detaljplanering och utformning av gatunätet och att kommunen bör ha en dialog med landstingets trafikförvaltning.

Det är vidare positivt att kommunen betonar vikten av att cykeln ska kunna vara ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Det är också positivt att planen beskriver behovet av tät och blandad bebyggelse som ett sätt att möjliggöra för korta avstånd och därmed öka förutsättningarna för resor med gång och cykel. Förvaltningen anser också att det är bra att planen utgår från en jämlik stadsplanering, där utgångspunkten för trafikplaneringen är barn och unga.

Förvaltningen anser att det regionala perspektivet vad gäller cykling bör lyftas fram tydligare. Cykeln skulle med fördel kunna lyftas fram som ett regionalt färdmedelsalternativ. Till exempel skulle planen kunna lyfta ett resonemang om behovet av kombinationsresor cykel/kollektivtrafik. Den regionala cykelplanen bör nämnas i planen och det regionala cykelstråket "Nynäshamnsstråket" nämnas.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med en regional godsstrategi, som visar att godstransporterna spås öka i ett 2050-perspektiv. När Norviks hamn är utbyggd och Stockholms hamnar flyttar containerhamnen från Stockholm kommer det att medföra ökade godstransporter på väg 73. Det är angeläget att öka förutsättningarna för godstransporter på järnväg. I planförslaget saknas den planerade järnvägsförbindelsen mellan Nynäsbanan och Norviks hamn. I RUFS 2010 finns en sådan förbindelse med som ett framtida behov och förvaltningen anser att det är viktigt att omlastning till järnväg kan ske i direkt anslutning till hamnen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Helena Näsström
Regionplanerare

Nynäshamns kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
149 81 Nynäshamn

Fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad, granskningshandling

Inledning

Stockholms läns landsting yttrar sig över remissen i egenskap av regionplaneorgan för Stockholms län, som ansvarig för kollektivtrafiken i länet och för landstingets övergripande trafikpolitik. Ärendet har beretts i samråd med landstingets trafikförvaltning som inte avger eget yttrande. Sedan fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad var utsänd på samråd har Landstinget påbörjat arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsplan, RUFS 2050. Förslaget har varit ute på samråd under 2016. Landstingets remissvar utgår från RUFS 2010 och det pågående arbetet med RUFS 2050. Landstinget är mycket positivt till den fördjupade översiktsplanen som i huvudsak överensstämmer med RUFS 2010.

Synpunkter

Landstinget delar kommunens uppfattning om betydelsen av att ta fram en fördjupad översiktsplan för Nynäshamns stad, då förtätning av staden kommer att stå för huvuddelen av det bostadstillkott som kommer att behövas för den befolkningstillväxt kommunen ser till 2030. Landstinget skulle välkomna att beskrivningen kompletteras med utvecklingens betydelse också från ett regionalt perspektiv, i och med den starka befolkningstillväxten i hela länet som pågår och som spås fortsätta i hela länet även i ett långsiktigt perspektiv fram till 2050, enligt befolkningsframskrivningarna i det pågående arbetet med RUFS 2050. Även de konsekvenser som en inriktning på förtätning i Nynäshamns stad ger för den inomkommunala fördelningen av bebyggelse och befolkning skulle kunna uttryckas tydligare.

Kommunens indelning i olika karaktärsområden är ett bra grepp. Landstinget instämmer också i vikten av att komplettera befintliga bostadsområden med den byggnadsform eller byggnadstyp som saknas och välkomnar kommunens aktiva inställning att planera för att möjliggöra

billiga bostäder. Att prioritera centralt belägna områden för detta är positivt, liksom kommunens mål om att bygga 500 hyresbostäder på tio år, varav 200 fram till 2018.

Grönstruktur och vatten

Det är positivt att kommunen betonar att de gröna kvaliteterna ska kompenseras, om de inte kan bevaras, och att markområden som ska utvecklas för annan markanvändning först ska utredas och dess sociala och ekologiska funktioner bedömas. Det är också mycket positivt att grönstrukturens roll för klimatanpassning lyfts fram.

I det pågående arbetet med RUFSS 2050 finns ett förslag att utveckla den regionala grönstrukturen från RUFSS 2010, så att Tyrestakilen och Hanvedenkilen omfattar delar av Nynäshamns kommun och gränsar mot Nynäshamns stad. Landstinget anser att det skulle vara värdefullt att göra en koppling från den lokala och kommunala grönstrukturen till den regionala grönstrukturen.

Området Kalvö, Alhagen, Norvik, norra hamnen, pekas i den fördjupade översiktsplanen ut som utredningsområdet för verksamheter. I pågående arbete med RUFSS 2050 ligger området inom förslaget till ny regional grön kil. Det är viktigt att kommunen i fortsatt planering tar hänsyn till den regionala grönstrukturen och utvecklar området så att en sammanhängande grönstruktur kan behållas.

Näringsliv och samhällsservice

Riktlinjerna för utveckling av näringsliv och service är bra och stämmer väl med inriktningen i RUFSS 2010. Landstinget menar att det är viktigt att lyfta fram att kvalificerad arbetskraft är av stor betydelse för att attrahera näringslivet till kommunen, men också för att öka människors livschanser. Det är positivt att planförslaget innehåller en strategi för att minska externhandel, för att istället ge utrymme och skapa förutsättningar för handel i den täta staden, med blandning av bostäder och verksamheter. En sådan strategi ger förutsättningar för att utveckla tätortens kvällsekonomi. Landstinget håller med kommunen om att besöksnäringen är en viktig bransch att utveckla och att kommunen bör ha en stor potential för detta.

Landstinget skulle välkomna en beskrivning av hur utvecklingen av Norviksområdet och de etableringar som kommer att ske i anknytning till verksamhetsområdet kommer att påverka hela näringslivet i kommunen, till exempel genom att ge underlag till fler restauranger, handel osv.

Det är viktigt att kommunen har god beredskap för etablering av verksamhets- och industriområden och att det behöver finnas planlagd mark för verksamheter. Landstinget ser positivt på att den fördjupade översiktsplanen pekar ut särskilda områden för industrier, störande verksamheter samt verksamheter med behov av tunga transporter.

Trafik och hållbara transporter

Landstinget ser positivt på att kommunen avser förtäta vid befintlig kollektivtrafik samt har en uttalad ambition att öka andelen hållbara resor genom att bland annat prioritera gång, cykel och kollektivtrafik. Det är också positivt att man tydliggör att även samhällsservice bör lokaliseras i kollektivtrafiknära lägen, samt att det förs ett resonemang kring kopplingen mellan bostadsplanering och trafikplanering. De analyser som landstinget har gjort av bebyggelsestrukturen och transportsystemet visar tydligt på att en tät lokalisering i kollektivtrafiknära lägen ökar förutsättningarna för att kollektivtrafik, gång och cykel ska kunna vara de primära färdsmidlen.

Det är vidare positivt att kommunen betonar vikten av att kollektivtrafiken ska kunna vara ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ till bilen, som också har betydelse för samhällsutvecklingen. Kommunen framhåller att bilen ska användas för så kallade "smarta bilresor", det vill säga göras först när andra alternativ saknas. Landstinget har beslutat om *Planeringsramverk för pendeltågs- och regionalstågstrafiken (TN-2015-0017)*, i vilket bland annat snabbtåg längs Nynäsbanan ingår, med en väsentligt förkortad restid. I planen framhålls också behovet av en kompletterande busstrafik mellan Nynäshamn och Gullmarsplan. Landstinget bedömer dock att resandeunderlaget idag är för litet för att dubbelrikta direktbusstrafiken till och från Nynäshamn.

I planen har kommunen klassat gatunätet utifrån dess förväntade eller eftersträlvade funktion. Landstinget anser att det är viktigt att framkomligheten för bussar säkerställs i efterföljande detaljplanering och utformning av gatunätet och att kommunen bör ha en dialog med Trafikförvaltningen.

Det är vidare positivt att kommunen betonar vikten av att cykeln ska kunna vara ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Det är också positivt att planen beskriver behovet av tät och blandad bebyggelse som ett sätt att möjliggöra för korta avstånd och därmed öka förutsättningarna för resor med gång och cykel. Landstinget anser också att det är bra att planen utgår från en jämlik stadsplanering, där utgångspunkten för trafikplaneringen är barn och unga.

Landstinget anser att det regionala perspektivet vad gäller cykling kan betonas. Cykeln skulle med fördel kunna lyftas fram som ett regionalt färdmedelsalternativ. Till exempel skulle planen kunna lyfta ett resonemang om behovet av kombinationsresor cykel/kollektivtrafik. Den regionala cykelplanen bör nämnas i planen och det regionala cykelstråket "Nynäshamnsstråket" nämnas.

Näringslivet är beroende av välfungerande varutransporter och det är angeläget att samordna varudistributionen för att minska det totala antalet transporter och behovet av omlastningscentraler kommer att öka. Godstrafik och varutransporter är också en regional fråga och Norvik är viktig från ett regionalt perspektiv. Landstinget har påbörjat arbetet med en regional godsstrategi, som visar att godstransporterna spås öka i ett 2050-perspektiv, och välkomnar samverkan i frågan. När Norviks hamn är utbyggd och Stockholms hamnar flyttar containerhamnen från Stockholm kommer det att medföra ökade godstransporter på väg 73. Det är angeläget att öka förutsättningarna för godstransporter på järnväg. I planförslaget saknas den planerade järnvägsförbindelsen mellan Nynäsbanan och Norviks hamn. I RUFS 2010 finns en sådan förbindelse med som ett framtida behov och landstinget anser att det är viktigt att omlastning till järnväg kan ske i direkt anslutning till hamnen.